

VAS ÉS FÉM MUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvar, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca) — Telefon 484.
 Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye
 Megjelenik minden hó 1-én

Vasmunkások! Szaktársak! Készüljétek május 1. méltó megünneplésére!

Nemzetközi harc a nyolcórás munkanapért

A világháborút követő forradalmi idők vívmánya, a nyolcórás munkaidő ellen Anglia harcot indított és a washingtoni egyezmény revízióját követelte ratifikálás helyett. Az angliai hadművelettel párhuzamosan a többi államokban is harcot indítottak a tőkés és a munkaidő meghosszabbításáért küzdenek minden adandó alkalomkor.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal áprilisban fog foglalkozni a kérdéssel, de az előcsatározások már megindultak mindenütt és nyakra főre ankétoznak a 8 órás munkaidő kérdésében. A munkásosztálynak minden országban résen kell lennie, hogy a tőkésosztály szervezett támadását visszaverhesse. A helyzet ugyanis az, hogy a háború után megfélemlített tőkés ismét vérszemeket kaptak s a régi pozícióiknak a visszafoglalására vágnak. Nálunk Romániában is tapasztalhatjuk a tőkésnek a nyolcórás munkaidő ellen indított harcát, sőt az ezen ügyben a parlament elé terjesztett törvényjavaslatot is ök gáncsolták el. Soha egyetlen országban sem lesz törvény a nyolcórás munkaidő a munkásság erőteljes nyomása nélkül. Ezzel tisztában kell legyünk. A tőkésnek mindig inkább fog teteszeni a hosszú munkaidő és az ezzel kapcsolatos munkanélküliség, hogysem ez ellen komolyan dolgoznának. Ez a munkásosztály feladata. Nekik olcsó munkaerő, sok munka és nagy profit kellett mindig és ez fog kelleni ez után is mindaddig, amíg a munkásság szervezetlensége, öntudathánya erre lehetőséget nyújt. Közvetlen a háború pusztításai után az újjáépítés jelszava hangzott szét az egész megnyomorított világon. A kapitalizmus a többtermelés követelése mellett nem feledkezett meg a több profit üdvözítő voltáról sem s míg hirtelen óriási konjunktúra-vagyonok halmozódtak föl, addig az újjáépítés és többtermelés érdekében áldozatokat csak a munkásosztálytól várt és követelt. Sohasem volt oly erős és elszánt a nagyipari tőke nemzetközi összességének és szolidaritásának, mint amilyené a háború után kifejlődött. A nehéz küzdelmekkel kivívott 8 órás munkanap ellen, a munkabérek leszállításáért s a munkafeltételek rontásáért megindult a harc a kapitalizmusnak a munkásosztálynal szemben kiépített egész frontján. Akarta és akarja a kapitalizmus, hogy az általa fölédzett háború számláján a háborúban úgyis legtöbbet veszített proletárság fizesse meg hosszabb munkaidőre, alacsonyabb munkabérré, hogy a proletárságtól elvont érték-többletből épüljön föl újra a kapitalizmus megerősített vára, amelynek urai a dolgozókat még nagyobb elnyomásban, még nagyobb kizsákmányoltságban tarthassák.

Ez a harc most egy igen fontos mozzanathoz jutott, amely az egész világ munkásságát érdekli. Az angol kormány képviselőjének, Bettertonnak az a nyilatkozata, mely szerint Anglia a ratifikálást elutasítja és azt követeli, hogy a revízió kérdését már a legközelebbi munkaügyi értekezlet napirendjére tűzzék ki, fölzavarta a kérdést és ebből láthatjuk, hogy ugyanazok az emberek, akik becsutelen és veszedelmes békebontónak neveznek mindenkit, akik a békeszerződések megváltoztatását vagy azzal összefüggő intézkedéseket követelnek, már a szerződésileg megállapított határidő lejárta előtt a legcinikusabb módon meg akarják szegni azt

az egyetlen szerződést, amely szerint nemcsak követelni, hanem adnivalójuk is van és ezzel Európa békéjét a legérzékenyebb pontján zavarják, mert az mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a munkásság elkeseredetten szembe fog szállni a 8 órás munkanap elleni tőkés támadással. A jelenlegi idő tehát nemcsak szociálpolitikai, hanem történelmi jelentőségű is. A tőkés mindenütt azzal érvelnek, hogy a nyolcórás munkaidőt a legtöbb országban nem hajtották végre, dacára annak, hogy a washingtoni egyezmény értelmében arra kötelezettséget vállaltak. Egy-másra háritják a felelősséget s egyaránt elzárkóznak a kérdésnek az egyezmény alapján való becsületes megoldásától a kormányok és ez természetes is, mert Európa legtöbb kormánya nem a munkásságot, hanem a tőkés érdekeit képviseli. Már pedig a tőkés nagyon jól tudja, hogy a nyolcórás munkaidő után fölszabadult munkásság öntudatra ébredése, részükre a legnagyobb veszélyt jelenti. A pihenési idő alatt szerzett tudástól fél legjobban a tőkésosztály, mert tudja, hogy csak kulturálatlan munkásságon uralkodhatik korlátlanul. Ezért van a nagy harc. Az angol kormány képviselőjének a revíziós

javaslatával szemben Jouhaux francia elvtárs adta meg a méltó választ és bebizonyította a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal ülésén, hogy az az Anglia, amely nagy részben szerkesztette a békeszerződést és amelynek kormánya szintén hozzájárult az 1919-ben létesült washingtoni egyezményhez, szövegét követ el a revízió kérdésének felvetésével. A kérdésnek alapos ismeretével kimutatta, hogy itt közönséges szövegéről és a tőkésnek a munkásosztálynal szembeni harcáról van szó, de azért mégis kitűzték a kérdést a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal áprilisi időszakára. Ha tisztában vagyunk a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal küldötteinek az összetételével, ahol egyharmad része a küldötteknek a kormányok megbízottjaiból, a másik egyharmada pedig a tőkés küldöttjeiből és csak egyharmada van a munkások megbízottjaiból, úgy érthető, hogy a revíziós javaslat komoly veszélyt jelent a munkásságra és ez ellen csak úgy lehet méltóképpen védekezni, ha minden országban a munkásság maga veszi kezébe a nyolcórás munkanap védelmét s a tőkés támadásokat teljes erejével visszaveri. Ebben a harcban csakis magunkra vagyunk utalva s a győzelmünktől függ a gyermekeink jövője s az emberiség további boldogulása.

A termelés racionalizálása

Amerika ipari fejlődése és az ezáltal keletkezett verseny Európát is fölrázta tespedéséből és az egyes államok máris készülődnek, hogy teljesen átszervezzék a termelés mai formáját. Időszerű ez már azért is, mert Amerika egyre nagyobb tért hódít az európai piacokon, ami azzal a veszedelemmel fenyeget, hogy versenyképesség hiányában Európa ipara az amerikai iparral szemben alárendelt helyzetbe kerül.

Vajjon mit várhat az európai vasmunkásság a termelés racionalizálásától? Azok a gyártulajdonosok, akik áthajózva az Óceánon, a helyszínén Amerikában tanulmányozták a termelés racionalizálásának kérdését, a legnagyobb csodálkozással eltelten nyilatkoznak az ott elért eredményekről. Már vannak is terveik, amelyek a racionalizálás közeli megvalósulását jelentik, de ugyanakkor semmit sem látunk azokból a lörekvésekből, amelyek a termelés racionalizálásán kívül az amerikai viszonyokat is átplántálni igyekeznének. Mert a racionalizálást kiszakítani az amerikai életből és semmibe sem venni annak kísérőjelenségeit, amelyek gazdasági téren a legtöbbet jelentik és politikai vonatkozásban a legteljesebbet jelentik, olyan valami, ami Európa munkásságára még az eddiginél is sokkal nagyobb gazdasági elnyomást jelent. Még előttünk állnak a Taylor-rendszer európai példái, a szociálpolitika és más emberi szempontok kikapcsolásával csak a stopper-órát és a munkabérleszállítást vették át, anélkül, hogy a munkásságot bérvesztések ellenében az árak olcsóbbodásával kárpótolták volna. A termelés racionalizálásával kapcsolatban is ehhez hasonló eredményre van kilátás, ami a munkásságot új és igen nehéz föladatak elé fogja állítani.

Azonban tartsunk sorrendet. Mint minden technikai fejlődés, a termelés racionalizálása is sok munkaerőt fog fölszögessé tenni, mert több mint valószínű, hogy Európában és így Romániában sem fogják a munkanélküliség elkerülése céljából a munkaidőt, mint Amerikában heti

42, sőt 38 órára leszállítani, anélkül, hogy ezzel a kereseti lehetőségek is csökkennének. Egyesek úgy gondolják, hogy a föltevésnek éppen az ellenkezője igaz, mondván: a racionalizált termelés az árut minden körülmények között olcsóbbá teszi majd, ami a fogyasztás növekedését, ugyanakkor a munkaalkalmak szaporodását jelenti. Ennek ellenére mégis biztosra vehető, hogy ha az Amerikában meghonosított rendszert alkalmazták is, néhány évig igen nagy lesz a munkanélküliség. Biztosra vehető még az is, hogy a racionalizálás következtében munkanélkülivé vált munkások nagy száma okvetlenül hatással lesz a munkabérek kedvezőtlen kialakulására, ami nem a fogyasztás, hanem a haszon növelésében mutatkozik majd.

Igen fontos körülmény, hogy a racionalizált termelést jelentő megszakítás nélküli munka az ember és a gép között fennálló viszonyban változott helyzetet teremt. Rendes körülmények között a termelésnél az ember uralkodik a gépen, automatikusan működő gépeknél az ember és a gép szerepe kiegyenlítődik, mert a gép az ember munkáját, az ember pedig a gép teljesítő-képességét szabályozza. A megszakítás nélküli munkánál az ember a géppel szemben teljesen alárendelt helyzetbe kerül, mert a szállítószalagok és a gépsorozatok, teljesen függetlenül a munkás akaratától, maguk diktálják a munka végzésének ütemét és ennek mértéke nem az ember teljesítő-képességéhez, az izomerőhöz, hanem kifejezetten az üzleti számíthatóhoz igazodik, aminek alapját viszont az ember legmagasabb teljesítő-képessége teszi. Ha például az üzleti számítás úgy kívánja, hogy a termelés nagyobb és olcsóbb legyen, csak a szállítószalagokat és a gépeket működtető gőz- vagy villamosgépek menétét kell meggyorsítani és az eredményt a munkás akaratától függetlenül már is mutatkozik. Az emberi agy és akaratelhatározás a termelés módjánál teljesen kikapcsolódik és csupán a gépies testmozgás az, amelyből még valamelyest

az emberi értelem szerepére lehet következtetni.

A termelés racionalizálása megszünteti a munkások egyéni teljesítőképessége szerint való osztályozását, mert a munka egyes menetei között alig van különbség. Vajjon lehetséges-e, hogy e téren az amerikai gyakorlat fog érvényesülni és nem a kielégítetlen haszonszerzés vágya. A munka egyszerűsítésével és gyorsításával ugyanis együtt halad az adminisztráció egyszerűsítése és gyorsítása is, aminek rendes körülmények között egyáltalán nincs jelentősége, azonban egy német motorkerékgyárban, ahol a termelés racionalizálását már végrehajtották, az amerikai napibérrendszer helyett az akkordbérrendszerre térnek át, ami a munkások bérezésénél is változott helyzetet teremt. Valószínű tehát, hogy nálunk is ez a rendszer fog megvalósulni. Akkordbérzés esetén minden munka és munkás után alkubárcát és ugyanannyi bérelszámolást jelent. Ennek elkerülése céljából bevezették a csoportakkordrendszert, amelynek alapján csak 5—6 alkubérbárcát és munkaelszámolást kell kiállítani, miáltal a darabszámolás, ami a foglalkoztatott munkások és az egyes munkaműveletek számát véve alapul, heti 32.000 alkubérbárcát és ugyanannyi bérelszámolást jelent. Ennek elkerülése céljából bevezették a csoportakkordrendszert, melynek alapján csak 5—6 alkubérbárcát és munkaelszámolást kell kiállítani, miáltal a darabszámolás nem egyénileg, hanem csoportokban történik. A csoportakkordban megkeresett munkabért szintén 5—6 ezer ember nevében folyósítják, elosztása pedig erre a célra megállapított kulcs szerint történik.

(Vége köv.)

Döntés a zsilvölgyi munkakonfliktus ügyében

A zsilvölgyi bányatelepek munkásainak kollektívszerződése ügyében Lascar Spoială törvényszéki tanácselnök március 12-én hirdette ki a döntőbíróági téletet. A döntést, mint már megírtuk, napokig tartó tárgyalások és helyszíni szemle előzték meg, de az egyes pontok ennek dacára is sok kívánnivalót hagynak hátra a munkásság részére.

A munkaadók egy csapásra minden vívmányt eltörölni, illetve redukálni akartak a gazdasági nehézségekre való hivatkozással, míg a munkásság képviselői a szerzett jogok fentartásáért szálltak sikra. A döntés szerint a szerződés érvénye 1928 január 1-től december 31-ig terjed. A munkaadók szerették volna, ha a szerződés csak március 1-től kezdődött volna, mert ezáltal lehetőség nyílta a jövőben is a tárgyalásokat elhuzni és hónapokig szerződésen kívüli állapotokat teremteni.

A bányába való le- és fölszállás a 8 órai munkaidőbe beszámíttatik a döntés szerint.

A munkaadók ezt az időt nem akarták a 8 órai munkaidőbe beszámítani és az egyes munkahelyek távolságától függően ezáltal napi 40—80, sőt 90 perccel is megakarták hosszabbítani a munkaidőt.

A munkások az eddig kapott évi 8000 kgr. szenet továbbra is kapják. Ez a szénmennyiség 27 köbméter tüzfával is helyettesíthető. A termelésben lakást nem élvező női munkások havi 150 lej, 3 családtagig havi 300 lej és 3 családtagon felüliek havi 400 lej lakbérpótlékot kapnak. Itt említjük meg, hogy a társulatok 6000 kgr.-ra akarták leredukálni a szenet.

A döntés megállapítja, hogy túlóráknak a napi 8 órán felüli munkaidő számít. A munkaadók ugyanis csak a heti 48 órán felüli munkaidőt akarták tulidőnek elismerni. A döntés kimondja, hogy termelő túlmunkaidőre a munkások nem kényesíthetők. Az önként végzett túlidőre százalék nem jár és önként sem végezhet egy munkás sem heti 8 túlóránál többet.

A túlórák 50 százalékos pótdíjjal lesznek fizetve. A karácsony, husvét és pünkösd két első napján, valamint május 1-én esetleg dolgozók 100 százalékos pótdíjat kapnak. A vasárnap végzett munkák pótdíja 50 százalék, de a 8 órán felüli időt 100 százalékkal fizetik.

Minden 4 túlóra után egy órai pihenési és étkezési idő illeti meg a munkást, amely időt a munkaadó köteles megfizetni.

A „Petrosani, Lonea, Valea-Jiului” társulatok munkásai 2 százalék fizetésemelést kaptak. Itt említjük meg, hogy a társulatok 6 százalékos béredukciót, a munkások pedig 15 százalékos béremelést óhajtottak. Az élelmiszerkedvezmények

megváltása helyett kapott családtagonkénti havi 169 lej továbbra is megmarad és egy 5 családtagu munkás 845 és egy 9 családtagu 1521 lej havi pótlékot kap.

Ezenkívül a feleség után naponta 1 lej családi pótlékot, egy gyerek után 1 lej, két gyerek után 3 lej, 5 gyerek után 13 lej és 8 gyerek után naponként 27 lej 80 bani családi pótlék jár. Ezt a családi pótlékot minden családos munkás kapja, míg az élelmiszer megváltása címén kapott családtagonkénti havi 169 lej csak azok a munkások kapják, akik 1926 október 31-én a társulatok szolgálatában állottak. A munkásság képviselői ezen kedvezménynek az összmunkásságra való kiterjesztését kérték, mert a jelenlegi helyzet alapján a munkásságnak csak egy része kapja a fenti kedvezményeket, míg az újonnan felvett munkások ezt nem kapják s ez a tény a társulatok részéről sok visszaélésre ad alkalmat. A döntés fölemelte a napi általányokat, ha a munkás aludni térhet, 100 lejre. A Zsilvölgyében történő kiküldetések esetén napi 200 lej és az ország többi részére történő kiküldetések esetén napi 300 lej. A fizetések szabadság megmaradt a régi alapon.

Hátrányos a munkásságra a döntés második pontja, mely szerint az irnokok, telefonisták, éjjeli őrök, kertészek, szolgálati személyzet, kocsisok, sofförök, a szezonmunkások és kizárólag a külszíni szezonnaposok, valamint a ventilátorok és pumpák mellett szolgálatot teljesítő szakképzetlen munkások, erdőmunkások, a malom és a Konsumban dolgozó munkások kivételével a kollektívszerződés hatálya alól s így tehát ezeket szabadon zsákmányolhatja ki a munkaadói önzés, hacsak erősebb szervezkedésükkel ennek gátat nem vetnek.

A bányamunkások átlagos keresete a döntés értelmében a lupényi bányánál 145.51 lej, míg a többi társulatoknál 137 lej tesz ki. A szakmunkások Lupényben 90—150 lejig terjedő napi fizetést, míg a többi társulatoknál 10.30 lejtől 16.70 lejig terjedő órabért kapnak.

Természetesen a 2 százalékos fizetésemelés nem elégítheti ki a társulatok munkásait és így az egész döntés nem olyan kedvező, mint ahogy azt a polgári lapok szétkürtölték. Tény az, hogy nagyrészt sikertelenül a munkáltatók munkáellenes kívánságait a döntésben visszautasították s ez még nagyobb mértékben fog a jövőben sikerülni, ha a munkásság sokkal nagyobb mértékben szervezkedik.

Bolsevik garázdálkodás Románboksánban

Március 8-án a románboksáni csoportunk taggyűlést tartott. A gyűlésen megjelent egy pár bolsevik is Jebelean Szilárd analfabeta kuli vezetése alatt, de a jól fegyverezett gyűlést nem merték megzavarni, csupán a gyűlés után provokálták a csoportvezetőség egyes tagjait. Ugyanis a gyűlés befejezése után Falat János szaktárs volt csoportpénztárost és Dregan Dionisie szaktársat inzultálták. Majd a propagandájuk színterét a korcsmába helyezték át és az ott lévő munkások között agitálni kezdtek

a szervezetünk ellen és mindenféle agyafúrt rágalommal illették a csoportvezetőséget, buzdítva a jelenlevőket az egységes szervezetbe való belépésre.

A megrágalmazott szaktársaink módot fognak nyújtani, hogy törvény előtt bizonyítsák állításukat, mert nem lehet csak felelőtlenül rágalmazni és azután sötétbe bujni.

A felélénkült országos bolsevik agitáció, úgy látszik, Románboksán is érezteti hatását. Különösen Jebelean a leghangosabb, aki annak idején behízelegte magát az igazgatóságnak és kapott egy hajcsár állást, most úgy szolgálja azt meg, hogy egyenlenséget szít a munkások között, amivel szolgálatot tesz úgy az igazgatóságnak, mint a bolsevikieknek, mert egyiknek sem érdeke, hogy erős és ellenállóképes amsterdami irányzatú szakszervezet fejlődjön ki.

Felhívjuk a románboksáni szaktársakat, hogy óvakodjanak ezektől a kétarcu agentprovokatórtól, ne álljanak velük szóba, majd eltűnnek ismét az ismeretlenség homályába.

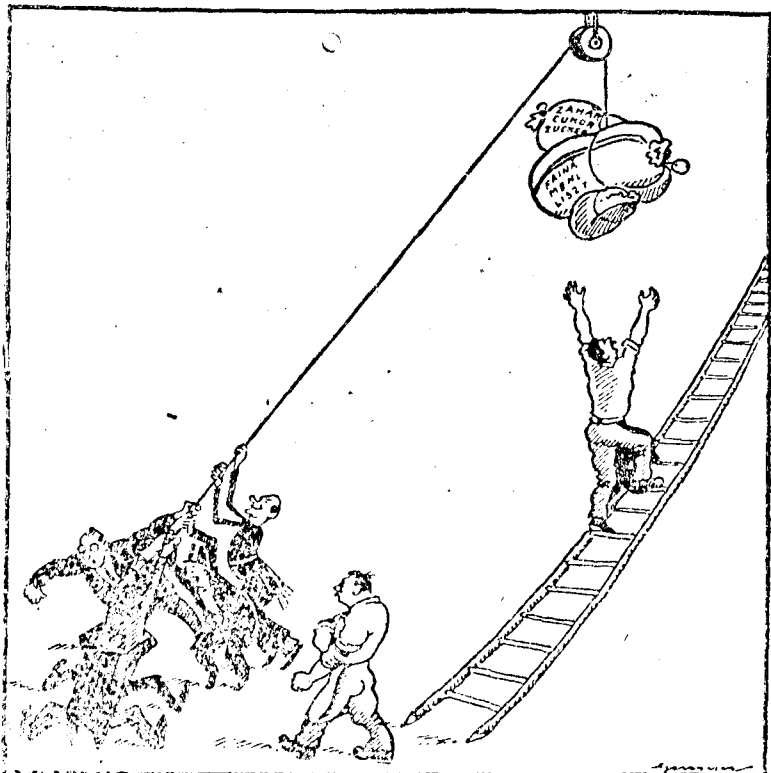
Még tart a cluji „Energia”-gyár vasmunkásainak sztrájkja

Mult számunkban megírtuk, hogy a kolozsvári vasipari munkaadókkal folytatott bértárgyalások meghiusultak. A munkaadók érezve az országban uralkodó siralmas gazdasági helyzetet, ragadozó állatokként vetettek rá magukat a munkásságra, hogy azok kereseti lehetőségét, életvivőjukat az elképzelhető legrosszabbá tegyék.

Az utonálló zsilvölgyiekhez hasonlítanak — akik védtelen embereket támadnak meg és fosztanak ki. A kolozsvári urak is úgy gondolkoznak, most rossz a gazdasági helyzet, most éheznek a munkás, tehát lehuzható az utolsó bőre is. Ez az eljárás nagyon rávall ezekre az „urakra”. Röviden kifejezve mit akarnak: *béredukciót*. Igen azt, amit egyáltalán indokolni nem tudtak a tárgyalások alkalmával sem, minthogy nem is lehet.

Kolozsvári szaktársaink erre a csunya mérenyeltre sztrájkjal feleltek. Az Energia gyárban február 20 óta nincs munka. A gyár igazgatósága hiába fogott különböző csellegességekkel és félrevezetéssel egy-egy munkást, mert amikor azok rájöttek, hogy a gyár régi munkásai kenyércsücsöt vívnak a gyár igazgatóságával — ők is otthagyták a gyárat. Így tehát sztrájkőröket nem sikerült kapni, kivéve azokat a két-három egységesekehez tartozó temesvári gazokat, akik már az első pillanattól kezdve a gyárban maradtak dolgozni.

A gyár igazgatósága úgy, mint más hasonló esetekben, most sem mulasztotta el igénybe venni a rendőrséget, ahol több munkástársunkat denuncióval, remélve, hogy megfélemlítés útján le fogja törni a sztrájkoló munkások harca, amiben azonban nagyon csalódott, mert a munkásság, igazságos harcának tudatában és a győzelem reményében, tovább is állja a küzdelmet. — Ezt a gyárat minden becsületes munkás kerülje.

A drágaságot a munkás soha sem érheti el fizetésemeléssel, hanem az ország gazdasági életét irányító parlamentbe kell a munkásképviseleőknek bekerülni, hogy ők szabályozhassák az életet. Akkor lesz munka is, fizetés is.

Csoportjaink évi közgyűlései

Aninosza. Aninoszai csoportunk február hó 13-án tartotta meg a csoport helyiségében évi rendes közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. A szakszervezeti helyiség nagyterme zsúfolásig megtelt. Fügefel szaktárs 3 óra 30 perckor megnyitja a taggyűlést, üdvözlő a jelenlevőket, örömmel állapítja meg, hogy a tagok teljes számban jelentek meg. Kónya szaktárs az előző közgyűlés jegyzőkönyvét olvassa fel. Fügefel szaktárs megteszi az erkölcsi és anyagi jelentést, rámutat arra, hogy az év folyamán sok nehézségekkel kellett megküzdenie a csoportnak, ismerteti a kollektív szerződéseknél és fizetés-revizálásoknál előforduló nehézségeket, beszél az elbocsátott munkásokról. Wechtel szaktárs rámutat arra, hogy a szerveztlenség volt az oka sok mindennek, az aninoszai munkások csak mostan kezdik belátni a szervezet szükségességét, rámutat arra, hogy a Zsilvölgyen még csak most adódik lehetőség arra, hogy a szervezetet megismerjük, ismerteti az általános helyzetet. Az osztályharcról beszél, vázolja a társadalmi igazságtalanságokat, miért is szükséges a tömörülés. A nyugdíjügyet ismerteti és beszámol a kollektív szerződés eredményeiről. Az új vezetőség a következőképpen lett megválasztva: Elnök Wechtel Francisc, alelnök Bohne Henrik, jegyző Kresun Jenő, pénztárnok Péter József, ellenőrök Bálint Sándor és Ladányi Zoltán, választmányi tagok Antal József, Szedlácsek László, Gadó László, Olasz Lajos és Spindner Lajos, póttagok Szenyesi Pál, Muszát Pál és Fügefel Vasile, főbizalmi Karácsoni József. A közgyűlés már megválasztotta minden szakmával a bizalmiférfiakat is. Több helyi jellegű ügynek a letárgyalása után Wechtel szaktárs összetartásra buzdítja a tagokat, a gyűlést 7 óra 40 perckor zárta be.

Lupény. A lupényi csoport február 12-én tartotta rendes évi közgyűlést a Karolina-bánya felolvasó nagytermében. Babiák elnök szaktárs üdvözlő a jelenlevőket. Sajnálattal állapítja meg, hogy az évi közgyűlés alkalmával sem jelentek meg a tagok teljes számban, az évi közgyűlést megnyitottak nyilvánítja. A napirend előtt kéri a szaktársakat, hogy az elhunyt szaktársak emlékének megőrzése jeléül egy percnyi felállással adózzanak. A jelenlévő szaktársak a kérdésnek eleget tesznek. A lónyai csoport részéről Trnka szaktárs a lónyai szervezett vasmunkások üdvözlőjét tolmácsolja, örömeinek ad kifejezést, hogy a csoport megalapozásánál maga is közreműködött, tehát kétszeres az öröme az előrehaladás láttára. Fügefel szaktárs az aninoszai vasascsoport üdvözlőjét tolmácsolja, kitartásra szólítja fel a tagokat, megemlíti, hogy ők jelenleg rossz helyzetbe jutottak, de igyekezni fognak kivezteni, mire meg is van a reménye, hogy hamarosan meglesz. Csegezi szaktárs a vulkáni vasascsoport üdvözlőjét tolmácsolja, felszólítja a közgyűlést, hogy egy 10 éves múlt után még nagyobb odaadással támogassák a csoportjukat, mert nem elegendő az, hogy 10 éves múltunk van, szükséges, hogy 10 éves múlt után a szükséges tapasztalatokat is érvényre tudjuk juttatni. Trnka elvtárs a helybeli bányamunkás csoport üdvözlőjét tolmácsolja, kéri a közgyűlést, hogy a jövőben is mennél szorosabb összeköttetést tartson fel a bányászcsoporthal. Babiák szaktárs ismerteti a napirendet és a jegyzőkönyvek felolvasására szólítja fel a jegyzőket, Savu és Schöffer szaktársak a jegyzőkönyveket felolvassák, amit a közgyűlés egyhangulag tudomásul is vesz. Baumann szaktárs a pénztári jelentést, Babiák szaktárs az erkölcsi jelentést teszi meg, beszél a kollektív szerződésekről és revíziókról, a múltévi nevelési munkáról, a szervezeti munkákról és az év leforgása alatt előforduló akadályokat vázolja. A közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette és a régi vezetőségnek megadja a felmentést. Korelnőknek Moldovan szaktársat választották meg. A kandidáló bizottság megválasztása és visszavonulása után György szaktárs részletesen vázolja az általános helyzetet, párhuzamot von a jelenlegi és a békeidei fizetések között és a különbséget ismerteti. A vasiparban előforduló nehézségeket vázolja az országban. Beszél a külföldi vasiparról, ismerteti a Szövetségünk kapcsolatait a nemzetközi mozgalomban, stb. A kandidáló bizottság jelentése után egyhangulag a következők lettek megválasztva az új vezetőségbe: Elnök Moldovan Márton, alelnök Borsai Oszkár, II. alelnök Balla Péter, jegyző Savu Miklós, II. jegyző Schöffer Hugó, pénztáros Baumann Titusz, könyvtáros Patalita Károly. Felügyelőbizottsági tagok: Kiss János, Angel Ferenc. Vezetőségi tagok: Seri József, Oravej Viktor, Satojei Károly, Velea Miklós, Firczak Gyula. Moldovan szaktárs bővebb szavakban ismerteti a szervezet fontosságát, rámutat arra, hogy csak a munkás egyedül nem képes magát megvédeni, tehát intenzívebb szervezési munka kifejtésére szólítja fel a tagokat. Gárboveanu szaktárs az új otthon építésére való összeg gyűjtésére tesz javaslatot, hosszas vita után a közgyűlés azt a javaslatot fogadta el, hogy téglarendszeres gyűjtést rendezzenek a szükséges összeg beszerzésére. — Több tárgy nem lévén, elnök szaktárs a gyűlést bezárja, a tagok lelkes hangulatban távoztak.

Gyóres. Gyóresen f. évi február 26-án tartotta meg helyi csoportunk a rendes évi közgyűlést. Ursu Dionisie szaktárs elnök nyitotta meg a közgyűlést és röviden ismertette az elmúlt év fontosabb eseményeit. Téglás szaktárs kerületi titkár a gazdasági helyzetről és a szakszervezetről, valamint a pártmozgalom fontosságáról tartott ismertető előadást. Azután az új vezetőséget választotta meg a közgyűlés, melynek tagjai lettek: Elnök: Ursu Dionisie, alelnökök: Negruți Juliú és Rozsos István, jegyző: Muresan Visile, pénztárosok: Weinberger Ferenc és Egyedfi Ferenc, ellenőrök: Fábrián Jenő, Natcan Ioan, Bükközi Ioan és Nagy Sándor. Főbizalmik: Chira Juliú és Bekási Aladár. Könyvtárosok: Ráczkői Zoltán és Negrea Ioan. Választmány: Porcila Gheorghe, Gavaci Ioan, Muresan Du-

mitru, Horváth Károly, Iordan Iosif és Deák István szaktársak. Az új vezetőség megválasztása után Ursu szaktárs elnök, szervezkedésre buzdító felhívásával a közgyűlés véget ért.

Brassó. Brassói szaktársaink február 26-án, délután 3 órai kezdettel tartották meg évi közgyűlést. A helyi szociáldemokrata párt részéről magyar nyelven Ungár, román nyelven Popa elvtárs kívánnak sikert az évi közgyűlés munkájához. A párt kiküldötti rámutat arra, hogy a munkásság felszabadítása a kapitalizmus kizsákmányolása alól csak akkor lehet sikeres, ha a munkásság támogatja a szociáldemokrata pártot, amely párt a romániai dolgozók érdekeiért küzd. Tóth szaktárs, a csoport elnöke részletesen ismerteti a vezetőség működését. A múlt évi jegyzőkönyv felolvasása után következik a pénztári jelentés, mely szerint 1927 évben az összegbevétel 53.566 lej volt. A csoport készpénzállománya december 31-én 8228 lej és az ellenállási alap 15.331 lej. A pénztári jelentés részletes ismertetését a közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi. Az ellenőri jelentést Tanaszé szaktárs teszi meg. Rusu szaktárs titkári jelentésében vázolja a brassói vasmunkások helyzetét amely annál súlyosabb, mert a brassói vasmunkások kollektív szerződés nélkül dolgoznak. A szakszervezeti közvetítés is még primitív stádiumban van, míg az állami közvetítés nem egyéb, mint egy sztrájkőrészállító vállalat. Hosszasan vázolja a 8 órai munkaidőről szóló törvénykezést és a szociális törvénykezést. A titkári jelentés tudomásul vétele után a kandidálóbizottság Rác József és Tanaszé Ioan szaktársak, míg korelnőknek Kerekes Mór szaktárs lett megválasztva. Kerekes szaktárs vázolja a szakszervezet és a szociálista párt magasztos céljait, valamint a munkásokon felépítésének a szükségességét. Javasolja, hogy a közgyűlés fogadja el a heti 2 lej munkásokon-alap és 1 lej választási alap bevezetését. Több szaktárs felszólalása után, a közgyűlés elhatározza, hogy március hó 15-től kezdve az otthon- és választási alapot a fent javasolt formában életbelépteti. Az új vezetőségbe a következő szaktársak lettek megválasztva: Elnök: Szócs Dávid. Alelnök: Tanaszé Ioan. Jegyzők: András Gábor és Molnár József. Pénztárnokok: Mosoiu Simion és Szilágyi Gyula. Ellenőrök: Fűzi Mihály és Ardelean Simion. Vezetőségi tagok: Drexler Francisc, Racz József, Kerekes Mór, Lengyel Lajos, Tóth József. Póttagok: Szamoila Nicolae, Mészáros István, Tóth Ferenc. — Szócs szaktárs megköszöni a neki kölcsönzött bizalmat, feltétlen összetartást és támogatást vár a tagoktól, hogy eredményes munkát lehessen a jövőben kifejteni. Kérdések és indítványok során Vujmuc szaktárs javasolja, hogy a közgyűlés nyújtson be indítványt a szövetségnek, hogy a temetkezési segínyt a szövetség rövidesen vezesse be. Szócs szaktárs, mint a központi vezetőség tagja, jelenti, hogy a szövetség foglalkozik e kérdéssel, azonban pontos számítások szükségesek, hogy ezen nagyfontosságú ügyet a gyakorlati térre lehessen átvinni. A közgyűlés délután 5 órakor fejeződött be a legjobb siker jegyében.

Pusztakalán. A pusztakaláni vas- és fém-munkás helyi csoport február 26-án tartotta meg rendes évi közgyűlést a tagok szokatlanul nagy számú érdeklődése mellett. Platinka szaktárs elnök d. u. 2 órakor nyitotta meg a közgyűlést és az év közben elhalt szaktársak neveit olvassa fel, kiknek emlékére felállással adózott a közgyűlés. Glauber szaktárs a jegyzőkönyvet olvassa fel. Cibule szaktárs a pénztári, Koracsek szaktárs az ellenőri és Particsek szaktárs a könyvtári jelentéseket tették meg. Particsek szaktársnak a vezetőség múltévi működését ismertető tartalmú jelentése után a közgyűlés a korelnőknek a felmentvényt egyhangulag megadta és korelnőknek Rusnak Antal szaktársat választották. A jelölőbizottság visszavonulása után Gherman elvtárs tartott a szervezkedés fontosságáról tartalmú románnyelvű előadást. György szaktárs, szövetségi titkár a drágaságról, a kollektív szerződésekről és a szakszervezettel párhuzamosan működő politikai pártmozgalom szükségességéről beszélt hosszabban. Gárboveanu szaktárs, zsilvölgyi kerületi vasastitkár a szakszervezeti harc szükségességét ismertette hosszabban. Az általános tetszéssel fogadott ismertető előadások után az új vezetőség tagjait választotta meg a közgyűlés. Elnökké Platinka Emil, alelnökké Timis István és Magut, jegyzőkké Glauber Árpád és Hummel Kornelt, pénztárosokká Cibula Adólfot és Krallt, könyvtárosá Lipták Józsefet, II. pénztárosá ifj. Meisl Ödönt, választmányi tagokká Particsek Ferencet, Urkony Imrét, Váradi Jánost, Juszipen Ferencet, Göttlich Rudolfot, Schima Adolfot, Schikerlex Antalt, Korejcisk Istvánt, ellenőrökké Korejcisk Jánost, Schier Ferdinándot és Minich Rudolfot, lapkezelővé Meltsch Vilmost választották meg. Az új vezetőség megválasztása és több kisebb ügy letárgyalása után Platinka Emil szaktárs elnök a lelkes hangulatban lévő közgyűlést este 6 órakor bezárta.

Románboksán. Románboksáni csoportunk január 26-án tartotta meg rendes évi közgyűlést. Dragan Dionisie szaktárs elnök d. u. 4 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Petrovici Antal jegyző szaktárs a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét olvassa fel, azután pedig a vezetőség múltévi működését ismerteti. Falat János pénztáros szaktárs a pénztári jelentést tette meg. Hodos Pál szaktárs a könyvtári jelentést, Renner Ferenc szaktárs az ellenőri jelentést tette meg. A jelentések után a közgyűlés a vezetőségnek a felmentvényt megadta és korelnőknek Schmiéd Eugén szaktársat választották meg. A jelölőbizottság meghallgatása után az új vezetőségbe a következő szaktársak lettek bevalasztva: elnök Muresan Miklós, alelnök Kocsis Lajos, jegyzők: Bárdok János és Petrovics Aurél, pénztárnokok Renner Ferenc és Kurunczi József, könyvtárnokok: Hodosán Pál és Vincze Péter, ellenőrök Falat János, Jakab Ádám és Höflinger August, választmány Pfaffenhauser Vilmos, Kurunczi

Ferenc, Marin Ádám, Gospodics Ferenc és Vulten János, póttagok Hencz Ferenc és Csuka Miklós. — Petrovici szaktárs a gazdasági helyzetet ismerteti. Schmiéd és Kocsis szaktársak pedig a szervezkedésről beszéltek. Petrovici szaktárs a betegsegélyző-alap új tervezetét ismertette, mely szerint a segélyek 100 százalékkal lettek felemelve, havi 10 lejes tagdíj mellett. A közgyűlés egyhangulag elfogadta. — Több más ügy letárgyalása után Muresán elnök szaktárs a közgyűlést bezárta.

Petrozsényi. A petrozsényi csoportunk évi közgyűlést Droblits szaktárs február hó 5-én délután 4 órakor nyitotta meg, egybea megállapítja a közgyűlés határozatképességét. A napirend előtt kéri a szaktársakat, hogy az elhunyt szaktársak emlékének tiszteletére felállással adózzanak. — A zsilvölgyi csoportok részéről résztvettek Moldovan Márton Lupény, Téglás Károly Vulkán, Fügefel Vasile Aninosza és Trnka János Lónya, akik a testvér-csoportok üdvözlőjét tolmácsolják a petrozsényi szaktársainknak. A Szövetséget Gárboveanu szaktárs képviselte. Schneider szaktárs a múlt évi jegyzőkönyvet olvassa fel, Droblits szaktárs a vezetőség évi jelentését teszi meg. Megemlíti a bértárgyalásokat, bérrevíziókat és az év közben történt másirányú munkakontingtusokat. Rámutat azon nehézségekre, melyekkel a csoportnak az év leforgása alatt meg kellett küzdeni. Ismerteti a vezetőség agitációs munkálkodását, beszámol arról, hogy az év folyamán négy népgyűlés, három taggyűlés, harminc vezetőségi ülés, 18 műhelyértekezlet, 13 közös konferencia és 5 vasaskonferencia tartott meg. Mindezek dacára mégsem tudtuk elérni, hogy minden egyes vasmunkás, akik a petrozsényi körzetéhez tartoznak, meggyőzzünk a szervezkedésről, mint a munkásság egyetlen igaz útjáról. Még vannak egyesek, kik sötétben bujkálnak. Az oktatóról beszél, rámutatva, hogy e téren is megtettek minden lehetőt, minek eredménye többek között egy műkedvelőgardának a megalakítása. Az adminisztrációról is beszél, miszerint ma a csoportnak rendezett adminisztrációja van, ami szintén a csoport konszolidációját jelenti. Majd a pénztári jelentést terjeszti elő. A közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul veszi és korelnőknek Venczel szaktársat választja meg, aki elrendeli a vezetőség megválasztását. Elnök: Stanciu József, alelnök: Bacher József, jegyzők: Süsser András és Szentés Ignác, pénztárnokok: Schneider János és Brettfeld Sándor, ellenőrök: Imecs Tamás és Szigeti János. Választmányi tagok: Márton Imre, Szóke János, Moş Salamon, Szép Albert és Droblits Victor. Póttagok: Horváth János, Nyerges Sándor és Ban Zahariás. — A vezetőség megválasztása után Gárboveanu szaktárs a szakszervezetek jelentőségéről és a munkásság osztályharcáról, továbbá a zsilvölgyi szervezetek jelentőségéről beszél. A zsilvölgyi szervezetek eddigi harcait ismerteti és azt a módszert, mellyel a tőkések igyekeznek a szervezetekben, megfizetett béreccel, egyenletlenséget szítani. Felhívja a közgyűlés tagjait, hogy ilyen embereknek aknamunkáját öntudatoságukkal és céltudatoságukkal igyekezzenek ellensúlyozni. Az új vezetőség nevében Bacher szaktárs megköszöni a közgyűlés bizalmát, a tagokat kitartásra buzdítva, az évi közgyűlést bezárja.

A gyéresi téglagyári állapotok

Az aranyosgyéresi téglagyári türheterlen állapotok állandóan papírra kíváncsognak, mert nincs az országban egyetlen olyan gyár sem, ahol annyi visszaélés és a munkásság oly nagyfokú kizsákmányolása folya, mint ebben a gyárban.

Válóságos ázsiai állapotok között, a rabszolgakort is megsejényítő módon, él itt az agyonterroizált és megfélemlített munkásság. A fizetések oly csekélyek, hogy még a krumpolives is luxusételnek számít a nehéz földmunkát végző munkásoknál.

Legutóbb ezeket az éhbékeket is redukálta a gyár igazgatósága a február 1-én lejárt és az igazgatóság által fölmondott kollektív szerződés érvénye megszűnése után. Átlag mintegy 20 százalékkal redukálták önhatalmúlag az addig is tulajdonosy akkordárakat s a gyár 170 munkása közül jelenleg alig keres 40 elég szaraz kenyérrelalót. Mindkétféle fejletlen gyermekeket foglalkoztat tömegesen ez a gyár oly alacsony fizetések mellett, hogy nem csoda, ha évről-évre egy-egy új gyárpületet ragasztanak a régié mellé, a fejletlen és agyonheztetett munkások bőréből kifacsart profitból.

A legutóbbi akkord-bérreredukciót ukázszerűen a gyár gondnoka adta tudomására a munkásságnak azzal a megföldással, hogy akinek nem tetszik, az már is mehet.

Hogy szavainak nagyobb sulya legyen, öklével verte az asztalt és „korpafejű”, „buta”, „marháknak” nevezte a munkásokat.

A megfélemlített munkásság szó nélkül tűrte az örültek hazába való mániákus gondnok kitérésit s a munkatügyi felügyelőség utján keres orvoslást a jogtalan redukció és gyalazkodás ellen. Csakis komoly szervezkedéssel lehet a gyéresi téglagyárban rendet teremteni és a hatalmi örfjongsben tobzódó gondnok urat becsületesen tanítani, ezt kell megtanulniok a csontig kizsákorozott téglagyári munkásoknak is. Ha mindaján szervezkednek, másképpen fog ceterázni a hős gondnok és a méteres szarva egy-egy centiméterrel fog megrövidülni minden egyes munkás megszervezésével.

Mint utólag értesültünk, a gyár munkássága és az igazgatóság között a múlt évi arak alapján kollektív szerződés lett kötve.

FIGYELMEZTETÉS! Ez uton is felhívja a kolozsvári csoport vezetősége minden vasmunkás figyelmét arra, hogy a clujii bérmozgalom és munkanélküliség miatt Kolozsvárt szigoruan kerüljen.

A szakszervezeti Internacionále 1926-ban

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség most közli a csatlakozott országos központok és nemzetközi szakmai titkárságok statisztikai adatait 1925 és 1926 december 31 től. Eszerint 1925 december 31-én a tagok száma 13.366.387 volt, 1926 december 31-én pedig 12.839.174, vagyis 527.213-mal, 39 százalékkal csökkent. Ez a csökkenés azonban csak átmeneti s főként a németországi nagy munkanélküliségre és az angliai nagy sztrájkra vezethető vissza, amennyiben az előbbi 248.580 (5,9%), az utóbbi 201.625 (4,6%) csökkenést okozott, ezzel szemben Németországban az egész fronton ismét erős emelkedés tapasztalható úgy, hogy az 1927 végi taglétszám előre láthatóan jelentősen fölül fogja múlni az 1926-évit. Jelentékeny csökkenést okozott Dániában a tanulatlan munkások kilépése, remélhető azonban, hogy az összehátrézés csakhamar elsimul és ezek újra be fognak lépni.

E veszteségekkel szemben örvendetes nyereségek is vannak. 1926-ban két országos központ lépett be az Internacionáléba: Litvánia 18.486 taggal és Délafrika (szines munkások) 60.000 taggal. Csehszlovákiában a reichenbergi központtal történt fúzió következtében a prágai központ taglétszáma 356.386-ról 548.231-re emelkedett. — Jelentékeny emelkedések voltak továbbá Lengyelországban, Palesztinában és Svédországban. (19.960, vagy 8,9%, 3669 vagy 19,7% és 30.242 vagy 7,9%.)

A nemzetközi titkárságok száma megmaradt 26. Az összes taglétszám 1925 december 31-én volt 13.021.754, 1926-ban 13.322.062, vagyis 300.308-cal (2,3%) több. Ez a szaporulat főként egyes amerikai szervezetekre esik. A famunkás internacionále taglétszám 737097-ről 999.668-ra emelkedett, vagyis 362.471-gyel (56,9%). Ez emelkedést főként az amerikai famunkás szövetség csatlakozása okozta 404.394 taggal. A bányamunkás Internacionále taglétszáma növekedett 190.209 cel (11,3%), ami az amerikai szervezet 200.000 taggal való szaporodásának köszönhető. Ez az Internacionále az 1926 év végén 1.878.706, 1925-beo 1.688.497 tagot számlált. A keramiiai munkások internacionáléja 49%-kal, a közalkalmazottaké 14%-kal emelkedett. Nagyobb veszteséget szenvedtek a bőrmunkások (19,4%), a földmunkások (15,8%) és a kalaposok (15,3%).

Egy reakciós támadásról

Bernau szaktársat, szövetségünk elnökét az egyik bukaresti revolverlap a „Curentul” sulyosan megrágalmazta, olyan valótlan dolgokat állítva róla, amelyekkel a munkástömegek előtt akarta kompromittálni.

Természetesen, Bernau szaktárs presztízisének nem ártott a fascista handabandázó kirohanás, mert azzal minden öntudatos munkás tisztában van, hogy mennyire lehet értékelni a „Curentul” cikkeit és tudják, hogy a tendenciózus cikk azért íródott, mert a „Curentul” mögé sorakozó reakciós elemeknek nagyon fáj az, hogy népbudító eszméiknek egyik legöntudatosabb ellenzője a munkástömegek között éppen Bernau szaktárs. Ez a magyarázata a példátlan támadásnak, amiért még felelnie kell a cikk írójának.

Bernau szaktárs a rágalmozó cikk megcáfolását kérte a laptól, amelyben a következőket írta:

1. Nem a társulat által adott, hanem a szülői házban lakom.

2. Villanyvilágításom nem a társulattól, hanem a városi villanyteleptől kapom rendes díjfizetés mellett, ahonnan bárki is kaphat.

3. Sajnálom, de sem saját, sem társulati fürdőm nincs és nem felel meg a valóságnak erre vonatkozó állításuk.

4. Hogy egy megfelelő közkórház fölállításáért semmit sem teszek, szintén nem igaz, mert én, mint az országos betegsegélyzőpénztár tanácstagja, több ízben sürgettem a kórházépítés ügyét az üléseken, amiről az ülések jegyzőkönyvei tanuskodnak.

5. Ami az adagokénti szocializmusra vonatkozik, amit önök szerint nekem Veidt ur diktál, a legközönségesebb szemtelenség. Én a munkásmozgalomban meggyőződésemet követem és senkinek sem engedem, hogy meggyőződésemet és becsületességemet kétségbe vonja, ezt sem önök, sem Veidt ur nem tehetik.

6. Jellemző az önök cikkének az állításaira a Banciu zninai polgármesterre vonatkozó rész is. Nem igaz, hogy Anidán nincs a munkások részére kórház, sőt ellenkezőleg, ott van a munkásbiztosítópénztárnak kórháza, amely éppen a télen lett kijavítva és a kerüllet egyik legjobb kórháza. Ez a kórház sem tőlem, sem Banciutól nem függ, hanem a munkásbiztosítópénztár igazgatóságától és legkevésbé Banciu polgármestertől.

Ez az igazság és kérem a sajtótörvény értelmében ezeket lapjokban közölni.

Tisztelettel: Bernau Péter.

Az ötvenéves telefon

A múlt év: — 1927 — február 12-én volt ötven esztendeje annak, hogy Bell Graham Sándor, skót fizikus „telefon”-nak elnevezett találmányára szabadalmat kért az Amerikai Egyesült-Államok kormányától. Bell világhírűvé lett találmánya tulajdonképpen nem azt a célt akarta szolgálni, amire később felhasználták. A new-yorki szabadalmi hivatal feljegyzése szerint „a találmány az akkor már használatban levő távirat kezelését akarta könnyebbé tenni olyképpen, hogy a letáviratozásra kerülő szöveg első és utolsó betűjét hallhatóvá tette. Ebből az egyszerű elgondoláson alapuló szerkezetből lett a mai telefon.

A telefon jelentőségét legelőbb a németek ismerték fel, akik azonnal használatba is tették. A feltalálást követő hetedik esztendőben Berlinnek már 8 ezer állomása van, a megindulás idején azonban mindössze csak 8 előfizetőt tud felmutatni a krónika. Ezek is nagyrészt újság-szerkesztőségek, tőzsdei ügyletekkel foglalkozó bankok és állami hivatalok soraiból kerültek ki. *Magános csak egyetlen egy van: Rathenau Emil*, a meggyilkolt német külügyminiszter apja.

A távbeszélő kezdetleges alakjától a mai formáig vezető utat természetesen a tökéletesítő találmányok egész sora jelzik. 1878-ban konstruálja meg Hughes a mikrofont, amely a hangerősítés célját szolgálja. 1881-ben már színházi előadásokat és hangversenyeket továbbít a telefon. Hét évvel későbbben Monte-Video és La Plata (Délamerika) lerakják az első földalatti kábeleket. Tíz évre rá — 1898-ban — pedig szabadalmaztatták a legelső drótnélküli telefont.

A telefonon való érintkezést szinte évről-évre teszik könnyebbé és gyorsabbá újabb és újabb találmányok, amelyek a már fejlett és nagy kiterjedésű gazdasági életben alkalmazást nyernek. A tökéletesítés terén óriási jelentőséget nyert a telefon az önkapcsolás kérdésének technikai megoldásával.

Bell korszakalkotó találmányától sokan elvitatják az elsőséget. Az igaz, hogy a hang egyszerű továbbítását már Bell előtt is ismerték, de az emberi beszéd nagyobb távolságra való közvetítésének felmérhetetlen jelentőségű problémáját ő oldotta meg először.

Diszközgyűlés Lupeniben

A lupeni vas- és fémmunkások helyicsoportja f. év február 11-én tartotta meg a csoport tíz éves fennállásának jubileumát, jól sikerült közgyűlés és díjmentes reggelig tartó táncmulatság keretében.

Az ünnepi alkalomra az összes zsilvölgyi csoportok elküldötték megbizottaikat, akik lelkesen üdvözölték a közgyűlést.

A szövetség részéről György szaktárs és a szociáldemokrata párt részéről Receanu elvtárs mondtak lelkesítő beszédeket a csoport tagjaihoz.

Lapunk hasábjairól is üdvözöljük a lupeni és a többi tíz évet meghaladó zsilvölgyi vasas-csoportokat.

Mákvirágok

A Renner-gyári bérmozgalom vitéz sztrájk-törőgárdáját még két alakkal bővítjük ki. Az egyik *Vajda* András vasesztérgályos. Ez a pöffeszkedő buta alak minden 2—3 évben megismétli az ilyen dicstelen aljas eljárást és viszont mindig bocsánatért könyörög (makog) s a jóhiszemű becsületes munkástársai megbocsátoltak neki, — de most már betelt a pohár, majd jön az idő, amikor a testvérarulásért ki kell üritse a keserű poharat áruló társaival és így *Kássa* Albert sztrájk-törővel együtt.

Erre az utóbbira is felhívjuk szaktársaink figyelmét, méltó szeretettel fogadják körükbe, és ha a buta baptista nem tanulta meg a vele szenvedő embertársait becsülni, úgy majd erősebb érvekkel fogják őt erre megtanítani.

Nyilatkozat. Alulírott bocsánatot kérek Cluj özszervezett vasmunkásaitól, miért is a februári bérmozgalomban, a szüleim pressziójának engedve, testvér-áru lö sztrájk-törő voltam. Igérem, hogy a jövőben hasonló cselekedetektől tartózkodni fogok és mint becsületes szervezet munkás fogok viselkedni. Cluj, 1928 március 6-án. *Sipos Károly* s. k., mechanikus. — Előttünk: *Pálffy Tibor* s. k., *Schneg Ferenc* s. k.

Nyilatkozat. Alulírott, kötelezem magam a szakszervezeti rend és fegyelem betartására és mindig mint öntudatos munkás kívánok viselkedni. — Resija, 1928. január 28-án. *Konrad Péter*.

Kapitalistának — nem rossz lenni!

A sok siránkozás ellenére, melyektől most a kapitalisták berkei visszhangzanak, mégis állítjuk, hogy a kapitalizmus — *nagyszerű* üzlet. Nemrégiben nyilvánosságra került az amerikai General Motor-Cooperation évi mérlege és egy ötletes statisztikus rögtön össze is állította a társaság legutóbbi négy esztendejének jövedelmi index-számát, amely a következőképpen fest:

1924	1925	1926	1927
100	260	393	523

Az elmúlt év eredménye tehát az 1924. évi-nek ötszörösét is meghaladja. És még mondja valaki, hogy *kapitalistának nem jó lenni!*

Új csoport

Március hó 12-én az azugai üvegyár munkásai gyűlésre jöttek össze, hogy megbeszéljék szervezetük megalakítását. Ezen a gyűlésen szövetségünk képviselőjében Stroia György elvtárs vett részt, aki ismertette a szervezkedés fontosságát és az üvegyipar általános helyzetét. Több hozzászólás után a jelenlevők egyhangúlag kimondták a csoport megalakulását és a szövetségünkhöz való lecsatlakozást.

A csoport vezetésére a következő elvtársak lettek megválasztva: Lincmájer Emil elnök, Kulman Franc jegyző, Tiller József pénztáros, Koszbacher Franc és Pozsonyi Nándor ellenőrök, Lusizean Gyula választmányi tag, Lincmájer Johan, Talmajer Lukács és Zelina Ferdinánd bizalmiak.

Hivatalos közlemények

Figyelmeztetés a csoportok vezetősegei részére!

A katonasághoz bevonult tagok tagkönyveit leigazolás végett (esetleg megőrzés céljából is) be kell küldeni a központi titkársághoz, ellenkező esetben a tag kilépettnek van tekintve és elveszti a jogait.

Az ingyenbélyegeket kezelésére vonatkozólag kérjük a vezetőségeket, hogy az ide vonatkozó szabályokat szigorúan tartsák be. Katonaságnál töltött idő és az ingyenbélyegekkal nyugtázott hetek száma az igényjogosultságnál, illetve a segélyezésnél nem számít.

A negyedévi ellenőrzési iv „Megjegyzés” rovatában jelezni kell az ujonnan belépett, kilépett és törölt tagokat, valamint az esetleg más csoporttól átlépett tagokat is és azt, hogy melyik csoporttól lépett át.

A központi titkárság.

Kizárási határozat. A petrozsényi helyicsoport vezetősége Strieber Jánost, akinek foglalkozása lakatos, szül. 1901, az alapszabályok 10. §-ának b) pontja értelmében a szervezet kötelekéből kizárta.

Petrozsényi, 1928 márc. 14. A vezetőség.

Felhívás. Felhívjuk a szövetség tagjainak figyelmét, hogy munkahelyükről való elutazásuk alkalmával tagsági könyveiket jelentsék ki és kérjenek utasigazolványt, mert azon tagok részére, akik ezt elmulasztják, a csoportok vezetőségei a szabályok értelmében segélyt nem fizethetnek ki.

A központi titkárság.

Bocsánatkérés. A Romániai Vas- és Fémmunkások Országos Szövetségének. Alulírott kérelemmel fordulok önökhöz, a munkásság őszinte vezetőihez. Beismerem azt, hogy annak idején én is elősegítettem az ugynevezett egységesek romboló munkáját a munkásmozgalomban, amely nem csak engem, de családomat is a legnagyobb nyomorba döntött. Egyes agentek hízolgó szavaira hallgattam, akik ma külföldön és a sziguranca szolgálatában vannak. Bocsánatot kérek az összes kolozsvári szövetséghez tartozó munkásoktól, akiket annak idején megérintettem. Kérem a felvételem újból a resicai vasascsoporthoz. — Szaktársi üdvözléssel: *Bánszky Mihály*, fémöntő, Resica.

Bocsánatkérő nyilatkozat. Alulírott ezennel bocsánatot kérek Cluj özszervezett vas- és fémmunkásaitól, amiért a multban nem szerveztem munkához illően viselkedtem. Most, hogy ismétellen a szervezett munkások soraiba lépek, igérem, hogy jövőben minden tekintetben mint fegyelmzett, szervezett munkás fogok viselkedni. — Cluj, 1928. február 21-én. *Bubla Gyula*, kovács. — Előttünk: *Lusztig Rezső* s. k., *Bazga András* s. k.